

Zapirate espe? Kako morate knjižiti stroške za računalnik, ki ste ga kupili kot podjetnik?

ŠPELA MIKUŠ
spela.mikus@finance.si

Marsikateri samostojni podjetnik, ki se mu je posel te tedne ustavil, se odloča, ali glede na predlagane ukrepe vztrajati ali espe preprosto zapreti. Tistim, ki se nagibajo k zaprtju, pa se postavlja vprašanje, kaj z osnovnimi sredstvi. Pri odgovoru nam je pomagala Kristinka Vukovič iz računovodske hiše Unija.

Prenos osnovnih sredstev je avtomatska posledica zaprtja espeja. »Vsa sredstva, torej vse premoženje in hkrati vsi dolgorvi se prenesejo v zasebno sfero oziroma 'v gospodinjstvo'. Torej, če prenehate dejavnost 31. marca, so naslednji dan, torej 1. aprila, vse to premoženje in tudi dolgorvi stvar podjetnikovega gospodinjstva. Vse, kar imate kot podjetnik v zaključni bilanci stanja, preide v gospodinjstvo, če zaključne bilance stanja ni, pa na podlagi popisa ali drugih listin - recimo podjetniki normiranci, ki ne vodijo poslovnih knjig, morajo voditi evidenco osnovnih sredstev,« pojasnjuje sogovornica.

Kaj storite z računalnikom, ki ste ga kupili za espe?

Zakon o dohodnini v 51. členu pravi, da se prenos sredstev šte-

je za odtujitev. Za lažje razumevanje, kaj se dogaja z osnovnimi sredstvi, vzemimo primer nakupa računalnika, konkremenjši izračun je v nadaljevanju. »Če ga je podjetnik imel v evidenci osnovnih sredstev, ker ga je kupil med opravljanjem dejavnosti in ga je uporabljjal za namene opravljanja dejavnosti, je knjigovodska vrednost tega računalnika v zaključni bilanci stanja (če vodi knjige enostavno ali dvostavno). Če vodi zgolj evidence, ne knjig (kot denimo normiranci), je ta vrednost v evidenci osnovnih sredstev. Ta računalnik naslednji dan po prenehanju dejavnosti avtomatično preide v gospodinjstvo.«

V zadnjem davčnem obračunu, tako Vukovičeva, bo podjetnik:

- davčno osnovo povečal za razliko med tržno (torej primerljivo ceno take rabljene računalniške opreme) in knjigovodska vrednostjo, če je tržna vrednost višja od knjigovodske vrednosti tega računalnika;
- davčno osnovo zmanjšal za razliko med tržno in knjigovodska vrednostjo opreme, če je tržna vrednost nižja od knjigovodske vrednosti opreme.

Če espe vodi register osnovnih sredstev in poslovne knjige, je knjigovodska vrednost jasna, če vodi zgolj evidence,

pa mora knjigovodska vrednost šele ugotoviti. Knjigovodska vrednost je namreč razlika med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti zaradi amortizacije.

Zdaj pa konkreten primer: če je espe kupil prenosnik decembra 2018, se začne amortizacija obračunavati z januarjem 2019. V tem primeru je ob predpostavki, da espe neha poslovali 31. marca, računalnik amortiziran za 15 mescev (12 mesecov 2019 in trije meseci 2020). Če je bila nabavna vrednost računalnika tisoč evrov in če je podjetnik načrtoval z njim opravljati dejavnost, denimo, dve leti (davčni predpisi dovoljujejo amortizacijo računalniške opreme na najmanj dve leti, preostale opreme, denimo pohištva, strojev, vozil pa najmanj na pet let), ima ta računalnik na dan 31. marca knjigovodska vrednost 375 evrov ($1.000 \text{ evrov} / 24 \text{ mesecov} = 41,6667 \text{ evra}$ mesečna amortizacija, torej že amortizirano 625 evrov (16 mesecov), razlika je torej $1.000 - 625 = 375 \text{ evrov}$).

Potem pa, nadaljuje sogovornica, je treba preveriti še, kolikšna bi bila vrednost enakega prenosnika, starega leta in četrt. Če je tržna vrednost tega enakovrstnega računalnika 400 evrov, bo svojo davčno osnovo povečal za 25 evrov, če pa je tržna vrednost 300 evrov,

bo davčno osnovo zmanjšal za 75 evrov. »Vendar je za tako povečanje oziroma zmanjšanje davčne osnove treba imeti dokazila, denimo oglase s spletnih strani in podobno. Lahko pa podjetnik tudi predpostavi, da je amortiziral realno (ne prehitro in ne prepočasi), in če podatka o tržni vrednosti ni mogočno dobiti, tudi ni vpliva na davčno osnovo.«

Ne pozabite na prilogo k davčnemu obračunu

Te »skrite rezerve in izgube«, torej razlike med davčno in knjigovodsko vrednostjo sredstev na dan prenehanja (denimo 31. marca), mora podjetnik tudi izkazati v prilogi k davčnemu obračunu, tako ima davčni organ neposredno možnost kontrole sestavitve davčnega obračuna. Pozitivne razlike (torej kadar so tržne vrednosti višje od knjigovodskih) so skrite rezerve, negativne vrednosti pa skrite izgube, dodaja Vukovičeva.

Pa izjeme?

Seveda pa ne moremo vsega obravnavati enako, obstajajo tudi izjeme. Te so vezane na nepremičnine in opremo, pridobljeno pred začetkom opravljanja dejavnosti. Tako Vukovičeva: »Pri ugotavljanju davčne osnove v podjetnikovem zadnjem davčnem obračunu se za

odtujitev ne šteje prenos nepremičnin in opreme iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo, ki jih je zavezanc prenesel iz gospodinjstva v svoje podjetje ob začetku opravljanja dejavnosti ali po začetku opravljanja dejavnosti, če so bile te nepremičnine in oprema zgrajene oziroma pridobljene pred začetkom opravljanja dejavnosti.«

Torej, če je podjetnik nepremičnino, ki jo je vnesel v svojo dejavnost, v gospodinjstvu pridobil že pred začetkom opravljanja dejavnosti, tak prenos nepremičnine po prenehanju dejavnosti nazaj v gospodinjstvo nima vpliva na podjetnikovo obdavčitev.

Pojasnimo na konkretnem primeru: »Če je Franc podedoval nepremičnino marca 2015, potem pa junija 2015 odprl espe in to nepremičnino prenesel iz gospodinjstva v dejavnosti (junija 2015 ali pozneje) in z njo začel dosegati prihodke iz opravljanja dejavnosti, se ob prenehanju dejavnosti ne ugotavlja razlika med tržno in knjigovodsko vrednostjo nepremičnine za namene prave ugotovitve davčne osnove v zadnjem podjetnikovem davčnem obračunu. Če pa je odprl dejavnost junija 2015, to nepremičnino pa podedoval marca 2016 in jo potem vnesel v dejavnost, bo ob prenehanju de-

javnosti treba ugotoviti razliko med tržno in knjigovodsko vrednostjo na dan prenehanja, torej 31. marca, ter to razliko vpisati v davčni obračun.«

Dodajmo še eno izjemo, ki velja za nepremičnine, ki jih je podjetnik prenesel iz gospodinjstva v svoje podjetje pred 1. januarjem 2005. Od teh (torej starejših) nepremičnin se nikoli ne ugotavlja razlika med tržno in knjigovodsko vrednostjo za namene obdavčitve podjetnika ob njegovem prenehanju, pojasnjuje sogovornica.

Zavezanci za DDV, pozor

Tisti espeji, ki ste zavezanci za DDV, nanj ne smete pozabiti. Če ste si ga od opreme in nepremičnin ob nabavi odbijali, morate ta DDV v zadnjem davčnem obračunu poračunati. »Zadržanje blaga (nepremičnine, oprema, zaloge) ob prenehanju identifikacije za DDV zaradi prenehanja opravljanja dejavnosti se po zakonu ZDDV-1 šteje za dobavo blaga, zato je treba od tistih sredstev, od katerih je ob nabavi bil odbit (deloma ali v celoti) DDV, zdaj ta DDV obračunati. Če gre pri tem za nepremičnino in je zdaj tak promet nepremičnine, na primer, oproščen plačila DDV (zaradi uporabe več kot dve leti), pa je treba popravljati odbitek DDV,« še poudarja Vukovičeva.